

способности мобилизовать ресурсы и идентифицировать себя с другими участниками коллективных действий путем широкой коммуникации.

Ключевые слова: политический протест, теория коллективного действия, теория общественных движений, теория ресурсной мобилизации, теория рационального выбора, психологические теории, парадигма идентичности.

Berestova H. *Basic concepts of political protest*

The article investigates the basic concepts of political protest, to explain the nature and causes of collective disobedience. Attention is focused on theories of collective action, resource mobilization, rational choice, concept of new social movements, psychological theories and paradigms of identity. Analyzes defining aspects of political protest in the context of these concepts. The author attempts to define the criteria for success protests, focusing on their mass, ability to mobilize resources and identify with other members of the collective action by a broad communication.

Keywords: political protest, theory of collective action, concept of new social movements, resource mobilization theory, rational choice theory, psychological theories, paradigm identity.

УДК: 316.485.22

Garaschuk E.

**POLITICAL PROTEST AS FACTOR OF COMMUNICATION
BETWEEN POWER AND SOCIETY**

The phenomenon of political protest as effective form of dialogue between citizens and existent power in the process of social, political and economic transformations is examined, because in times of crisis it is this form of society's response to the events leading becomes. As political protest is the instrument of communication its ability to influence on a political process depends on many factors: resources of protest (legal field, human, material, temporal capitals), scenario of protest, possibilities of resistance and others like that. Attention is drawn to the fact that the development of the global Internet to create new mechanisms for interaction and feedback between society and government, and direct communication between the parts and members of the community. With development of virtual communication technologies the role of social networks in development of protest moods and mobilization of population becomes dominant, social networks grow into the decision factor of forming of civil society, go out into first place among the agents of informative influence. Therefore facilities of communication of the modern informative world by establishment of unlimited communication of no less unlimited amount of participants of society, presently are pre-condition of possibility of revival of archaic forms of direct democracy.

Keywords: political protest, political communication, protest communication, forms of political protest, dialogue of power and society.

A word «protest» comes from Latin «protestor» – «publicly I prove») and means objection. Protest means open expression of sharp disagreement, decisive objection against anything. Political protest as «conscious non-fulfillment of the rules set by the political mode» or «variety of action of the falling short of to the legal and traditional norms mode» is mostly understood [1].

Political protest is the effective method of communication between power and citizen. Its ability to influence on a political process depends on many factors: resources of protest (legal field, human, material, temporal capitals), scenario of protest, possibilities of resistance and others like that.

The Ukrainian permanent socio-economic crisis requires social and political transformations in reply to the calls of time, stabilizing of political and economic development of society must become the aim of that. One of major factors of influence on this process is a dialogue between

society and power, support by society of the political mode. High level of political culture, ability of population to protest, a presence of legitimate mechanisms of its realization is the sign of maturity of civil society, increases probability of construction of democratic institutes and mechanisms of realization of power.

On one or another events of time there always is one or another reaction of society, that or by another method political participation and political communication expresses the attitude toward the existent mode and norms of existence. Protest is one of forms of political communication, therefore appropriately, that in the terms of crisis exactly this form of reaction of society on what be going on events becomes leading.

So, today in Ukraine dissatisfaction socially by economic position, a corruption, lawlessness, limitations of rights and freedoms of man and citizen, cause a mistrust to power, aspiring to changing of political leaders. All these factors compel citizens to express the disagreement in one or another protest form.

In the exposure of motivational basis of protest moods in Ukrainian society the last years expressive is a next tendency: most (60 %) protest actions are related to the socio-economic questions, less measure – with ideological and political (25 %), and also with the questions of protection of human (17 %) rights [2]. Thus, reasons of protest actions are conditioned foremost by those questions that disturb the most Ukrainian citizens. Most they are disturbed by the questions of unemployment, economic development, corruption and self-will of power, standard of prices, durability of national currency, social standards, health protection and ecology, political stability [3].

Majdan connected in itself basic descriptions of protest communications of Ukraine and was embodiment and logical result of basic progress of protest motion trends in a country on the whole. At the same time special features of Ukrainian protest motion that is the form of communication with power and form of influence on power, allow to characterize its displays as local attempts of establishment of direct democracy and elemental control of civil society above power, and Majdan – as a form of direct democracy [4].

Today with development of information communicative technologies the corresponding nonpolitical mechanisms of providing of co-operation and feed-back between society and power and direct connection between parts and members of society are created [5].

Substantially distinguishes Euromajdan from Majdan-2004 degree of using of the informative-communication providing and co-ordination of co-operations. In becoming of Euromajdan a decision role was played by social networks in the Internet, and the further course of events was mainly determined by the rapidity of co-operation both in social networks and due to mobile communication of participants, supporters and not indifferent.

As sociological researches of role of social networks testify in development of protest moods and mobilization of population [6], social networks grew into the decision factor of forming of civil society in Ukraine, going out into first place among the agents of informative influence.

Therefore facilities of communication of the modern informative world by establishment of unlimited communication of no less unlimited amount of participants of society, presently are pre-condition of possibility of revival of archaic forms of direct democracy, provided by a direct communication in the mode of the not only set aside but also real time.

However in the conditions when on representative democracy the political mode is lay on hard limitations and it transforms to not true democracy, only supported by technical-communicative possibilities of revival of direct democracy as displays of sovereign power of community above political processes able to turn development of society in the civilized frames.

Consequently, transformation of mutual relations of civil society and state, forms and methods of display of protest motions in the whole world is investigation of development of general progress of informative society trends in the globalized world, that allows to forecast further distribution and height of weight of forms of direct democracy and role of civil society in the structure of imperious relations.

The same social networks and other communicative facilities provide the rapid going out of protest actions beyond some borders and transformation of them in transparent, transfrontal and global.

Protest as a mechanism of communication with power can be expressed in active and passive forms. The active forms of protest come true mainly publicly and require from the participants of activity constituent: to plan a mass action, prepare an attribute, invite the group of support, come on collection, cry out slogans, prepare an appeal, sign petition etc. As an example, it is possible to say about the mass meeting and pickets of imperious structures, street actions up against a political course.

The passives of political protest do not require public activity, and are less communicative. They are shown up in ignoring of elections voting against all, political apathy. The displays of passive protest reduce democratic potential of society considerably, that especially dangerously for transitional societies, as a dialogue of society and power is absent in this situation, that negatively affects on forming of democratic mechanisms in the process of acceptance of political decisions.

Settlement of problem situations that arise up in a public policy it takes place sufficiently often in the so-called mode of emergencies. Such reacting «in the hand mode» takes place usually because power does not own information, preliminary estimates and prognoses failing her in relation to the credible reaction of society, separate task forces on certain political decisions.

Narrowing of the frames of realization of rights for citizens to make peaceful collections becomes an additional irritant, in fact Constitution of Ukraine is assure a right for citizens to «gather peacefully, without a weapon and to hold meeting, mass meeting, hikes and demonstrations about realization of that executive bodies or organs of local self-government» are informed in advance. Thus, exceptionally important are political-legal terms of realization of right citizens on protest, exactly those possibilities, that gives a legislation them in defending by them the rights, interests, freedoms and practice of their embodiment. As results of the sociological questioning testify, in case of violation of rights and freedoms, citizens are inclined the most effective facilities of their defending are to consider the collection of signatures under collective petitions, legal mass meeting and demonstrations, participating in pre-election campaigns, picketing of public institutions, refuse to execute the decision of administration, government bodies, and also threat, unauthorized mass meeting and demonstrations, a strike [7].

Considerable part of protests is accompanied by advancement of certain requirements, suggestions to public and local self-government bodies, employers, communal and private enterprises, other subjects of social imperious relations authorities. In this context, on the increase of level of protest moods and, actually, protest actions the effectiveness of report to authorities of position of citizens on a certain question directly influences. It touches addresses to authorities, authorities listening, consultations authorities with public, social dialogue and others like that. At the same time, meetings' holding, hikes, strikes, pickets, demonstrations, mass meeting with the aim of protection of rights or defending of interests largely takes place at initiative and support of public organizations and motions, trade unions, political parties.

The specific of protest moods, usually, is considered the all-sufficient indicator of efficiency of the political and legal system, one of basic indexes of trust of population to state power. In the end, the politic-legal context of realization of right for citizens on peaceful protest certainly affects to development of civil society. Distribution of protest moods and growth of social tension are on the whole a reaction on socio-economic problems and expectations of citizens related to them, on intensifying of conflicts in a political plane.

Aspiration of society to carry protest message to the imperious structures and a hope to get a feed-back is basic motive force of protest and this aspiration grows from mass dissatisfaction and lack of coincidence of reality with expectations of people [2].

It is important to understand that political protest is the inalienable feature of healthy political process, and that citizens come running to the different types of protest communication with power, when possibilities of traditional political participation are outspent or ineffective. And than more

factors influence on forming of protest potential, that anymore it will be raise power of protest actions, and a greater social base they will embrace.

References:

1. Safronov V. V. Potential of protest and democratic prospect [Text] / V. V. Safronov // Magazine of sociology and social anthropology. — 1998. — № 4. — P. 3-10.
2. Protests, victories and repressions in Ukraine: monitoring results in 2011 [Text] / After editig of V. Ischenko. — Kiev : Center of research of society, 2012. — P. 12.
- 3 Public Opinion Survey Residents of Ukraine (May – June, 2012) [Text] / International Republican Institute Baltic Surveys Ltd. / The Gallup Organization Rating Group Ukraine with funding from the National Endowment for of Democracy. — 2012. — P. 11-13.
- 4 Paliy G. Basic tendencies and risks of protest moods are in Ukrainian society. An analytical lecture [Text] / G. O. Paliy / The National institute of strategic researches [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.niss.gov.ua/articles/970/>.
5. Martynov K. From slaktivism to the republic: why internet-revolutions become reality [Text] / Kirill Martynov // Logos. Philosophical-literary magazine. — 2012. — № 2. — С. 19-29.
6. Galushko K. The Social networks as sources of study of organization and functioning of Euroarea : experience of study and perspective methodologies of working of a spring base [Text] / K. Galushko, N. Zorba // Seminar «Euroarea as cultural phenomenon of motion of protest : sources, methods, research prospects»: afterwords. — on March, 21 in 2014 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://archeos.org.ua/?p=3245>.
7. Ukrainian society 1992-2010: the Sociological monitoring [Text] / of NASU of Ukraine, Institute of sociology; Aditing B. M. Crows, M. O. Shulga. — K. : [In-t of sociology of NASU: LTD. «Folio»], 2010. — P. 501.

Гаращук Є. В. *Політичний протест як фактор комунікації між владою та суспільством*

Розглядається феномен політичного протесту як дієва форма діалогу між громадянами і існуючою владою в процесі соціальних, політичних і економічних перетворень, оскільки в умовах кризи саме ця форма реакції суспільства на події стає лідируючою. Оскільки політичний протест є інструментом комунікації, його здатність впливати на політичний процес залежить від багатьох факторів: ресурсів протесту (правове поле, людські, матеріальні, часові ресурси), сценарію протеста, можливостей спротиву та ін. Акцентується увага на тому, що з розвитком глобальної мережі Інтернет створюються нові механізми забезпечення взаємодії та зворотного зв'язку між суспільством і владою і безпосереднього зв'язку між частинами і членами суспільства. З розвитком інформаційно-комунікаційних технологій роль соцмережей в розгортанні протестних настроїв і мобілізації населення стає домінуючою, соціальні мережі перетворюються на вирішальний чинник формування громадянського суспільства, виходять на перше місце серед агентів інформаційної дії. Засоби комунікації сучасного інформаційного світу шляхом встановлення необмеженої комунікації не менш необмеженої кількості учасників суспільства нині є передумовою можливості відродження архаїчних форм безпосередньої прямої демократії.

Ключові слова: політичний протест, політична комунікація, протестна комунікація, форми політичного протесту, діалог влади і суспільства.

Гаращук Е. В. *Политический протест как фактор коммуникации между властью и обществом*

Рассматривается феномен политического протеста, как действенная форма диалога между гражданами и существующей властью в процессе социальных, политических и экономических преобразований, поскольку в условиях кризиса именно эта форма реакции общества на происходящие события становится лидирующей. Поскольку политический протест является инструментом коммуникации, его способность влиять на политический

процесс зависит от многих факторов: ресурсов протеста (правовое поле, человеческие, материальные, временные ресурсы), сценария протеста, возможности сопротивления и тому подобное. Акцентируется внимание на том, что с развитием глобальной сети Интернет создаются новые механизмы обеспечения взаимодействия и обратной связи между обществом и властью и непосредственной связи между частями и членами общества. С развитием информационно-коммуникационных технологий роль соцсетей в развертывании протестных настроений и мобилизации населения становится доминирующей, социальные сети превращаются в решающий фактор формирования гражданского общества, выходят на первое место среди агентов информационного воздействия. Средства коммуникации современного информационного мира путем установления неограниченной коммуникации не менее неограниченного количества участников общества, в настоящее время являются предпосылкой возможности возрождения архаических форм непосредственной прямой демократии

Ключевые слова: политический протест, политическая коммуникация, протестная коммуникация, формы политического протеста, диалог власти и общества.

УДК 323.2:37.01-2-46

Губерт Ю. Г.

РОЛЬ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ДІТЕЙ НА ВИХОВАННЯ В СІМ'Ї

У статті з використанням інституційного та інших наукових підходів досліджено роль громадянського суспільства в забезпеченні реалізації права дітей на виховання в сім'ї та запобіганні сирітству. До інституційних засад діяльності в цьому напрямі віднесені засади міжнародного співробітництва України, консолідація державної влади, національне законодавство щодо політики у цій сфері, розвиток громадянського суспільства внаслідок становлення нової системи власності. Проаналізовано факти діяльності найбільших громадських організацій, що задіяні в цій сфері. Основними напрямками цієї діяльності були організаційний, фінансовий, інформаційний, консультативний, пропагандистський тощо.

Ключові слова: громадянське суспільство, громадські організації, благодійний фонд, релігійні організації, право на виховання в сім'ї, діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, дитячий будинок сімейного типу, прийомна сім'я, всиновлення.

Дитяче сирітство є важливою соціальною проблемою. Масштаби цього явища нині в Україні зростають унаслідок бойових дій на сході, загибелі громадян та масових переселень. У розв'язанні зазначеної проблеми вагома роль належить політичній сфері суспільства. На це вказує, зокрема, створення в березні 2015 р. у Верховній Раді України міжфракційного об'єднання, діяльність якого спрямована на захист прав дітей. Важливим аспектом вирішення проблеми сирітства є реалізація права дітей на виховання в сім'ї, закріпленого в міжнародних та національних правових актах. Вагома роль у реалізації цього права належить громадським організаціям. Відтак дослідження ролі громадянського суспільства в цій сфері сприятиме, з одного боку, напрацюванню рекомендацій щодо вдосконалення цієї діяльності, з іншого – вдосконаленню моделей взаємодії держави і громадянського суспільства.

Тематика громадянського суспільства є однією з найбільш поширених у науці. У теоретичному контексті автор відштовхувалася від ідей про громадянське суспільство Г. Гегеля, Т. Карозерса, Р. Патнема, вітчизняних дослідників О. Бабкіної, В. Горбатенка, Г. Зеленько, І. Кресіної, Ф. Рудича, А. Сіленко, Г. Щедрової та інших. Але роль громадянського суспільства у розв'язанні проблеми сирітства, зокрема – соціального, науковцями майже не вивчалася. На сьогодні вивченням цієї проблеми займаються педагоги, соціологи, психологи. Зокрема, соціальне становлення дітей у дитячих будинках сімейного